

Міністерство освіти і науки України
Навчально-науковий інститут фінансів, економіки, управління та права
Національного університету «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»
(Україна)
Варненський вільний університет Чорноризця Храбра (Болгарія)
Гентський університет (Бельгія)
Сучавський університет ім. Штефана чел Маре (Румунія)
Міжнародний науково-освітній та навчальний центр (Естонія)
Київський національний університет імені Тараса Шевченка (Україна)
Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна (Україна)
Київський національний університет будівництва і архітектури (Україна)
Сумський державний університет (Україна)
Сумський національний аграрний університет (Україна)
Національний університет «Запорізька політехніка» (Україна)
Державна установа
«Інститут економіки та прогнозування НАН України» (Україна)
Державна установа
«Інститут демографії та проблем якості життя НАН України» (Україна)
Державна податкова інспекція у м. Полтава Головного управління Державної
податкової служби у Полтавській області (Україна)
Полтавське територіальне відділення Всеукраїнської професійної громадської
організації «Спілка аудиторів України» (Україна)
Торгово-промислова палата України (Україна)

ЗБІРНИК

II Міжнародної науково-практичної Інтернет-конференції «СТАЛИЙ РОЗВИТОК: ВИКЛИКИ ТА ЗАГРОЗИ В УМОВАХ СУЧАСНИХ РЕАЛІЙ»

With the support of the
Erasmus+ Programme
of the European Union

06 червня 2024 року

ПОЛТАВА

КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ ОСНОВНИЙ ФАКТОР СТАЛОГО РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВА

Актуальність дослідження конкурентоспроможності як основного фактора сталого розвитку підприємств є беззаперечною в сучасному бізнес-середовищі. В умовах глобалізації та швидких змін на ринку, підприємства повинні постійно адаптуватися до нових умов, зберігаючи та розширюючи свою конкурентну перевагу, при мінімальному використанні ресурсу та впливу на довкілля. Конкурентоспроможність не лише визначає можливість підприємства виживати на ринку, але й впливає на його здатність до інновацій, створення робочих місць та внесення відчутного вкладу у соціально-економічний розвиток. Таким чином, дослідження конкурентоспроможності підприємств є надзвичайно актуальним та важливим у контексті досягнення сталого розвитку сучасного бізнесу.

Конкурентоспроможність є однією з центральних категорій сучасної економічної науки, з якою традиційно пов'язують успішність функціонування суб'єктів конкурентних відносин, ефективність та стабільність розвитку ринкового механізму в цілому.

Конкурентоспроможність підприємства найчастіше пов'язують із такими властивостями, як:

- здатність випускати конкурентоспроможну продукцію, послуги;
- здатність до продуктивного та ефективного функціонування;
- здатність задовольняти потреби споживачів краще, ніж це роблять основні конкуренти [1].

Для збереження конкурентної позиції і досягнення лідерства підприємства повинні постійно оновлювати технології, розширювати сфери діяльності, шукати конкурентні переваги, що є потужнішим джерелом розвитку будь-якого підприємства.

Покращення ринкових позицій підприємства сприяє досягненню українськими підприємствами стійких конкурентних переваг на внутрішніх і зовнішніх ринках, яке неможливе без створення ефективної системи управління конкурентоспроможністю.

Сталий розвиток і конкурентоспроможність тісно взаємопов'язані концепції, що визначають успішність економічного розвитку сучасного суспільства.

Перш за все, сталий розвиток покликаний забезпечити потреби сучасного суспільства без позбавлення можливості майбутніх поколінь задовольняти свої потреби. Це означає збереження природних ресурсів, екологічну стабільність та соціальну справедливість.

Конкурентоспроможність, вимагає водночас ефективного та раціонального використання ресурсів впровадження передових технологій, підвищення якості продукції та збільшення продуктивності із мінімальним залученням ресурсів.

Стабільний розвиток економіки країни неможливий без сталого розвитку підприємництва. Поява значних дестабілізуючих чинників ведення господарської діяльності не сприяють зміцненню конкурентоспроможності підприємств, а поглиблення суспільно-політичної кризи, зумовленої повномасштабним вторгненням, ще більше посилюють процеси дестабілізації та структурні зміни [2].

Конкурентоспроможність є активним фактором реалізації моделі сталого розвитку, що забезпечує належне місце продукції національних виробників на внутрішньому та зовнішньому ринках. Конкурентоспроможність розглядається як фактор сталого та динамічного економічного розвитку. Головною ідеєю є необхідність впровадження концепції конкурентоспроможності в державну стратегію та політику, реалізація якої може вивести Україну, її регіони та галузі на передові позиції у світі [3].

Фактори конкурентоспроможності, які стимулюють сталий розвиток, включають у себе впровадження нових технологій та створення екологічно чистих продуктів та послуг, раціональне використання природних ресурсів, яке зменшує негативний вплив на довкілля, підтримку репутації, з урахуванням соціальних аспектів діяльності, інвестування в освіту, створюючи умови для розвитку інновацій. Також не менш важливими факторами є глобальна співпраця та стабільність економічного середовища, які підвищують конкурентоспроможність.

Розробка стратегій, що поєднують підвищення конкурентоспроможності з екологічними та соціальними цілями, є ключовою у сучасному бізнесі. Такі стратегії включають: впровадження систем управління, застосування зелених технологій та практик, розвиток програм для покращення умов праці, використання екологічних аспектів у маркетингових стратегіях, розробка стратегій, спрямованих на зменшення негативного впливу на довкілля, співпраця з громадськими організаціями та державними установами.

Посилення конкурентоспроможності економіки України, досягнення економічної незалежності потребує переведення країни на колію соціально-економічного розвитку. Це пов'язано із грамотно сформованою й ефективно реалізованою інноваційною стратегією. В умовах політико-економічної нестабільності головне завдання держави – стимулювання, вибудовування та реалізація адекватної інноваційної стратегії на всіх рівнях.

Саме знання й інформація є ключовими чинниками економічного зростання та конкурентоспроможності. В цьому контексті важливо приділити увагу виробленню економічних та організаційних управлінських рішень для вибудовування інноваційного суспільства [4].

Взаємозв'язок конкурентоспроможності та сталого розвитку виявляється у тісному взаємодоповненні цих двох понять, що відображає потребу сучасного суспільства у врахуванні економічних, екологічних та соціальних аспектів у своїй діяльності. Забезпечення конкурентоспроможності підприємств вимагає не лише ефективного використання ресурсів та інноваційного розвитку, але й здатності враховувати та мінімізувати негативний вплив на довкілля та суспільство. Стале впровадження принципів сталого розвитку в бізнес-стратегії підприємств дозволяє покращити їхню конкурентоспроможність за рахунок оптимізації витрат, створення інноваційних рішень та сприяння соціальному просуванню.

Таким чином, синергія між конкурентоспроможністю та сталим розвитком стає стратегічно важливим напрямком для досягнення успіху в сучасному бізнес-середовищі. Конкурентоспроможність є головним фактором реалізації політики сталого розвитку, оскільки здатність конкурувати на світовому ринку стимулює впровадження інновацій, зміну технологій виробництва на більш екологічні, підвищує продуктивність підприємства і, відповідно, його прибуток.

Список використаних джерел

1. Котельникова Ю.М. підвищення конкурентоспроможності підприємств в умовах цифровізації. *Innovation and Sustainability*. 2022. № 4. С. 101-108.
2. Копилко М., Вінічук М. Конкурентоспроможність підприємств в умовах глобального інноваційного розвитку економіки. *Вчені записки університету «КРОК»*. 2022. №3 (67). С. 62-68.
3. Гук О.В. Взаємозалежність моделі сталого розвитку і конкурентоспроможності національної економіки. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2017. URL: http://www.visnyk-econom.uzhnu.uz.ua/archive/14_1_2017ua/17.pdf
4. Побережець О.В. Забезпечення конкурентоспроможності національної економіки України в умовах глобалізації. *Ефективна економіка*. 2017. №6. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=5669>